

ETIČKI KODEKS

SADRŽAJ:

I	
Poruka Predsjednice Uprave NAŠE BANKE A.D. BIJELJINA	3
I OPŠTI DIO	4
Osnovne korporativne vrijednosti	4
Osnovni principi etičkog ponašanja	4
Oblast primjene	5
Obaveza poštovanja zakona i Kodeksa	5
Nadležnosti	6
Obaveza prijavljivanja kršenja Kodeksa	6
Disciplinske mjere u slučaju kršenja Kodeksa	6
II UNUTRAŠNJI ODNOSI.....	6
Zaključivanje ugovora o radu.....	6
Uzajamno poštovanje, poštenje i savjesnost.....	7
Edukacija i profesionalni razvoj	7
Timski duh	7
Profesionalnost	8
Zaštita imovine Banke	8
Izbjegavanje sukoba interesa	8
Korišćenje usluga Banke i njenih poslovnih partnera od strane radnika Banke.....	9
Angažovanje na aktivnostima van Banke.....	9
Kultura rizika	10
III MITO I KORUPCIJA.....	10
IV ODNOSI SA KORISNICIMA USLUGA I POSLOVNIM PARTNERIMA	11
V ZAŠTITA POVJERLJIVIH PODATAKA I INFORMACIJA	11
VI SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI.....	12
VII TRŽIŠNA KONKURENCIJA.....	12
VIII RAČUNOVODSTVO I FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE.....	13
IX DRUŠTVENA ODGOVORNOST.....	13
X ZAVRŠNE ODREDBE.....	14

**Poruka Predsjednice Uprave NAŠE
BANKE A.D. BIJE LJINA**

Poštovane kolegice i kolege,

Mi znamo da naš poslovni uspjeh zavisi od naše čestitosti i lične odgovornosti u svemu što radimo. Način na koji obavljamo naš posao podjednako je važan kao i ono što radimo. Naše pridavanje značaja čestitosti, kvalitetu i sigurnosti izgrađuje povjerenje u Našu banku i naš

posao kod svih zainteresovanih strana. Etički kodeks Naše banke koji vam želim predstaviti je vodič, odnosno etički kompas za donošenje poslovnih odluka u skladu sa našom vizijom i našim vrijednostima. Osnovno načelo lične odgovornosti koje nas upućuje da slijedimo načela integriteta, čini temelj na kojem je izgrađen ovaj Kodeks.

Molim vas da odvojite dovoljno vremena kako biste pročitali i usvojili ovaj Kodeks. Iako ne postoji kodeks koji bi pokrivaio sve situacije na koje možete naići prilikom obavljanja svog posla, ovaj Kodeks biste trebali koristiti kao vodič koji će vam pomoći u donošenju ispravnih etičkih odluka u ime Naše banke. Odgovorni ste za poštovanje Kodeksa, te se od vas očekuje da postavljate pitanja, tražite savjete o ukazujete na pojave koje bi mogle biti kršenje Kodeksa.

Naši klijenti, naše kolege, naše porodice, naša zajednica i naši akcionari očekuju od nas kao privrednog društva i kao pojedinaca ponašanje koje se odlikuje integritetom.

Hvala vam što ostvarujete dobre poslovne rezultate u skladu sa svojim najboljim mogućnostima i što to činite sa integritetom!

Predsjednica Uprave

Ružica Janković

I OPŠTI DIO

1. Uvod

Naša Banka je opredijeljena da poslovne aktivnosti obavlja na pošten i etičan način. To znači da članovi Nadzornog odbora, članovi Uprave, viši i niži rukovodioci, odnosno svi radnici treba da budu posvećeni visokim standardima ličnog ponašanja koje se ogleda u profesionalnom poštenju, iskrenosti, integritetu, nepristrasnosti, duhu zajedništva i poštovanju prema svakom pojedincu. Na taj način stvaramo motivišuće radno okruženje, doprinosimo jačanju povjerenja javnosti u Banku i ostvarenju njenih ciljeva.

Etički kodeks (u daljem tekstu: Kodeks) uređuje pravila ponašanja radnika Banke kako u internim, tako i u eksternim odnosima, zasnovana na osnovnim vrijednostima i principima Banke.

Ovaj Kodeks ne može dati odgovor na sve pravne i etičke dileme sa kojima se može susresti na radnom mjestu. Stoga, jedan od ključnih zahtjeva ovog Kodeksa jeste pažnja, dobra procjena i zdravo rezonovanje u svim aktivnostima. Očekuje se da svi radnici Banke, slijedeći duh ovog Kodeksa, donose promišljene odluke po pitanju šta je ispravno i prikladno. Kada se nalazite u dilemi da li "pravilno" postupate trebalo bi da postavite sebi nekoliko pitanja:

- da li postupam u skladu zakonom, politikama i procedurama Banke,
- da li ću biti u mogućnosti da obrazložim svoje postupanje svojim kolegama, rukovodiocima ili regulatornim organima,
- šta bi moja porodica, prijatelji i poznanici mogli misliti o mojoj aktivnosti,
- da li bi moglo doći do bilo kakvih negativnih posledica po reputaciju Banku usljed mog postupanja.

U slučaju bilo kakvih nejasnoća po pitanju primjene Kodeksa, potražite savjet od svog neposrednog rukovodioca ili Sektora za usklađenost poslovanja. Mi podržavamo otvoren razgovor po svim pitanjima.

2. Osnovne korporativne vrijednosti

Osnovne korporativne vrijednosti koje nam služe kao vodilja pri donošenju poslovnih u ime Naše banke su:

Liderstvo, koje se ogleda u:

- preuzimanju odgovornosti za naše postupke,
- radu u skladu sa našim najboljim mogućnostima,
- kontinuiranom napredovanju i usavršavanju.
- Timski duh:
- pomažemo jedni drugima, jer smo na istom zadatku i želimo ostvariti iste ciljeve,
- otvoreni smo i iskreni, vjerujemo jedni drugima,
- poštujemo jedni druge
- Fokusiranost na klijenta
- Naše aktivnosti su usmjerene prema klijentima i njihovima interesima
- ispitujemo potrebe klijenata i težimo da prevaziđemo njihova očekivanja.
-

3. Osnovni principi etičkog ponašanja

U cilju održavanja i stalnog poboljšanja ugleda Banke ponašanje svih zaposlenih u pogledu poslovanja i etičkih pitanja treba da bude u skladu sa najvišim standardima etike zasnovanim na sledećim vrijednostima i principima:

- poštovanje odredba Kodeksa u svakodnevnom radu,
- pridržavanje slova i duha relevantnih zakonskih propisa, internih politika i procedura Banke;
- poštenje i nepristrasnost,

- kvalitetno, odgovorno i efikasno izvršavanje radnih zadataka,
- posvećenost interesima Banke,
- profesionalnost i usredsređenost na klijenta,
- inovativnost;
- učtiv i respektabilan odnos prema kolegama, bez uznemiravanja i bez fizičkog ili verbalnog zlostavljanja, izbjegavanje svih situacija koje bi mogle stvoriti atmosferu neprijateljstva ili zastrašivanja;
- izbjegavanje diskriminacije po bilo kom osnovu;
- korištenje resursa Banke (sredstva, poslovne prostorije, oprema, intelektualna svojina) isključivo u poslovne svrhe i u skladu sa njihovom namjenom;
- jednostavnost i umjerenost,
- timski rad, saradnja, međusobno pomaganje.
- Priznavanje sopstvenih grešaka, te blagovremeno informisanje rukovodilaca i kolega o istim, u cilju minimiziranja mogućih negativnih efekata,
- prijavljivanje uočenih nepravilnosti neposrednom rukovodiocu ili Sektoru za usklađenost.
-

4. Oblast primjene

Odredbe Kodeksa se primjenjuju na sve poslovne aktivnosti i na sve radnike Banke u svim njenim organizacionim jedinicama, kao i na sva treća lica koja zastupaju Banku ili obavljaju određene aktivnosti u njeno ime. Ponašanje svih radnika pojedinačno mora biti ispravno i na poslu i u slobodno vrijeme.

Radnici su najvažniji resurs Banke, te se svaki radnik sa ukupnošću svojih sposobnosti i osobina smatra podjednako vrijednim da svojim ličnim doprinosom unapređuje poslovne procese u Banci.

Od svakog rukovodioca se očekuje da preduzme potrebne mjere za primjenu i poštovanje odredbi ovog Kodeksa, da da upute i pruži pomoć zaposlenima u slučaju nejasnoća, te da svojim ponašanjem služi kao primjer ostalima. Niko nema pravo da naloži drugima da postupaju suprotno od odredbi ovog Kodeksa.

5. Obaveza poštovanja zakona i Kodeksa

Svi zaposleni su dužni:

- da poštuju važeće zakone i druge propise, te da razumiju kako se oni odnose na segment poslova za koje su odgovorni,
- da razumiju i primjenjuju pravila ovog Kodeksa, koji treba da služi kao vodič kroz njihov svakodnevni rad,
- da potvrde, pismeno ili elektronski, na početku svake godine, a najkasnije do 15. januara, da su Kodeks pročitali i u potpunosti razumjeli, te da se obavezuju na njegovo poštovanje. Odjeljenje ljudskih resursa je odgovorno za prikupljanje potpisanih potvrda.

Članovi Uprave Banke i svi rukovodioci imaju dodatnu odgovornost za promovisanje "moralnosti na vrhu", odnosno za stvaranje i održavanje korporativne kulture i okruženja u kojem zaposleni znaju i razumiju svoje dužnosti, te osjećaju slobodu da prijave uočene nepravilnosti i bilo koje druge problem sa kojim se suočavaju. Rukovodioci su obavezni da:

- Svojim primjerom promovišu etička načela,
- Pojašnjavaju odredbe Kodeksa ostalim radnicima,
- Podstiču otvorenu saradnju i komunikaciju u kojoj će se svaki zaposleni osjećati slobodnim da iznese svoj stav ili ideju na razmatranje,
- Preduzimaju korektivne mjere u slučaju kršenja etičkih načela.

Težnja za zaradom ne može opravdati kršenje zakona ili Kodeksa. Ni činjenica da se takvom praksom služe konkurenti ili drugi učesnici na tržištu ne može služiti kao opravdanje. Ukoliko zakonom ili drugi aktom nije regulisan određeni bankarski posao, potrebno je postupati etično, odnosno ne treba koristiti princip da 'sve što nije zabranjeno, znači da je dozvoljeno'.

Novi radnici su dužni da se upoznaju sa ovim Kodeksom, te da potpišu gore pomenutu potvrdu, odmah nakon potpisivanja ugovora o radu.

6. Nadležnosti

Ovaj Kodeks donosi Nadzorni odbor Banke na prijedlog Uprave Banke.

Uprava Banke ima odgovornost da obezbijedi uslove za jedinstvenu primjenu Kodeksa u cijeloj Banci. Sektor za usklađenost poslovanja ima operativnu odgovornost za uvođenje i kontrolu primjene Kodeksa u svim organizacionim jedinicama, te za pružanje pomoći i potrebne edukacije radnika iz ove oblasti. Rukovodioci sektora i organizacionih jedinica su odgovorni za poštovanje Kodeksa u svojim područjima odgovornosti. Svi radnici su dužni da se pridržavaju Kodeksa u svakodnevnom radu.

7. Obaveza prijavljivanja kršenja Kodeksa

Ukoliko zaposleni radnici saznaju da je došlo do značajnijeg kršenja Kodeksa, isti su dužni preduzeti odgovarajuće korektivne mjere, ili prijaviti takvo ponašanje svom neposrednom rukovodiocu ili Sektoru za kontrolu usklađenosti poslovanja. Prijava se može uputiti Sektoru za kontrolu usklađenost poslovanja i anonimno pisanim putem, bilo kojim sredstvom komuniciranja.

Nepravilnosti koje se obavezno i odmah moraju prijavljivati:

- Nuđenje ili prihvatanje mita, ili obećanje u tom smislu, kao i svaki drugi oblik korupcije;
- Slučajevi prevare;
- Slučajevi neistinitog ili lažnog izvještavanja;
- Sve aktivnosti koje uključuju značajan reputacioni ili pravni rizik, kao što je povreda prava klijenata i investitora, neovlašćeno korištenje podataka ili informacija, manipulacije na tržištu, slučajevi pranja novca i finansiranja terorizma;
- Neetičko ponašanje koje može proizvesti materijalnu ili nematerijalnu štetu radnicima Banke ili drugim licima.

Teže oblike kršenja Kodeksa u koje spada korupcija, prevara ili krađa, treba prijaviti Upravi Banke.

Rukovodioci koji ne reaguju adekvatno na prijavljeni slučaj nedopuštenog ponašanja mogu biti pozvani na odgovornost zbog nesavjesnog rada, jer prikriivanje nedopuštenog ponašanja dovodi do odlaganja korektivnih mjera kojim bi se mogla umanjiti šteta.

Sa svim prijavama će se postupati povjerljivo. Banka garantuje da niko neće biti kažnjen niti će njegova karijera biti na bilo koji način ugrožena zbog prijava koje su izvršene u poštenoj namjeri.

8. Disciplinske mjere u slučaju kršenja Kodeksa

Neusklađenost sa Kodeksom može dovesti do primjene disciplinskih mjera predviđenih važećim zakonima i internim aktima kojima je regulisan radni odnos, a koje će biti primijenjene nakon nepristrasne, stručne i fer analize. Za ozbiljnije kršenja Kodeksa može se izreći i najstroža disciplinska mjera, uključujući prestanak radnog odnosa bez otkaznog roka.

II UNUTRAŠNJI ODNOSI

1. Zaključivanje ugovora o radu

Banka zaključuje ugovore o radu i druge ugovore sa razumnim osobama koje nisu ovisnici o alkoholu, narkoticima ili kockanju, i koje nemaju drugih negativnih sklonosti. Banka zaključuje ugovore sa osobama koje nisu osuđivane za ozbiljnija kršenja propisa, koje imaju dobar ugled i adekvatne stručne kvalifikacije. Ako Banka dobije informacije da neki od radnika ne ispunjava gore nabrojane kriterijume, ona zadržava pravo da raskine ugovor o radu u skladu sa važećim zakonom.

Banka se strogo pridržava propisa iz radnog zakonodavstva, nastojeći da uspostavi razuman balans između privatnog života i profesionalnih zaduženja radnika. Svim radnicima je zagarantovana odgovarajuća nagrada za njihov rad i jednake mogućnosti za razvoj profesionalne karijere, zavisno od njihovih radnih učinaka i procjene njihovih kompetencija. Kontinuiran razvoj je preduslov našeg uspjeha, te zbog toga dajemo izuzetan značaj profesionalnom i ličnom razvoju svakog pojedinca. Podstičemo naše zaposlene da rade na sopstvenom napretku i da teže da postignu što bolje rezultate.

Banka vodi računa o zaštiti na radu svojih zaposlenih da bi obezbijedila njihovu sigurnost i prijatno radno okruženje. U tom smislu se preduzima niz mjera za

sprečavanje i otklanjanje opasnosti od povreda na radu, profesionalnih oboljenja praćenih umanjnjem radne sposobnosti. Sigurnost na radnom mjestu zavisi i od ponašanja samih radnika, zbog čega su svi radnici dužni da se pridržavaju internih akata i drugih propisa o zaštiti zdravlja na radu. Dobro zdravlje je osnova za naš profesionalni razvoj. Stoga Banka podržava napore zaposlenih da održavaju svoje zdravlje i da vode zdrav način života.

2. Uzajamno poštovanje, poštenje i savjesnost

Mi poštujemo mišljenje drugih, njihovo lično dostojanstvo, privatnost i prava. Ne tolerišemo nikakvu vrstu diskriminacije, neravnopravan tretman ili uznemiravanja po bilo kom osnovu (nacionalnost, religija, porijeklo, boja kože, politička opredijeljenost, kultura, pol, seksualna opredijeljenost, starost ili fizički nedostatak). Zapošljavanje, raspoređivanje, unapređenje i nagrađivanje radnika se zasniva isključivo na rezultatima rada, postizanju dogovorenih ciljeva i profesionalnom iskustvu.

Svi zaposleni moraju postupati odgovorno i ne smiju se upustiti u bilo kakvo neadekvatno ponašanje. Etično poslovanje doprinosi reputaciji Banke, potpomaže korporativnu kulturu i utiče na ličnu motivaciju i performanse zaposlenih.

Prilikom obavljanja poslova radnici Banke moraju biti svjesni svojih ovlaštenja, nadležnosti i odgovornosti, te ne preduzimati ništa čime bi ih prekoračili. Ne smiju se potpisivati nikakvi dokumenti, niti preduzimati bilo kakve aktivnosti u ime Banke, ukoliko se za to nema eksplicitno ovlaštenje.

Radnici ne smiju ni pod kojim okolnostima vršiti neodgovarajući pritisak na ostale, davati štetne primjedbe, širiti netačne ili tendenciozne informacije, ili na bilo koji način podrivati integritet drugih, kovati zavjeru ili seksualno zloupotrebjavati druge.

3. Upravljanje ličnim finansijama

Dobro upravljanje ličnim finansijama na najbolji način obezbjeđuje nezavisnost i integritet. Ličnim finansijama bi, stoga, trebalo upravljati sa adekvatnom oprežnošću.

Radnici Banke se moraju suzdržavati od aktivnosti koje bi njih lično mogle uvesti u finansijske teškoće, odnosno negativno uticati na njihov ugled.

4. Edukacija i profesionalni razvoj

Motivacija radnika je u velikoj mjeri definisana stepenom zadovoljenja njihovih potreba i zahtjeva. Uzimajući u obzir te potrebe i zahtjeve, Banka nudi svojim radnicima mogućnost profesionalnog razvoja, kako bi oni ostvarili svoje želje u razumnom obimu i kvalitetnije obavljali radne zadatke.

Banka će organizovati programe edukacije kako bi pomogla zaposlenima da razumiju šta se od njih očekuje i koje su njihove zakonske obaveze. Zaposleni su dužni aktivno učestvovati i uspješno okončati programe obuke.

5. Timski duh

Naš cilj je da stvorimo i održavamo radnu sredinu koja omogućava svakom radniku da ispolji svoj pun radni potencijal. Svakom radniku je dozvoljeno da izrazi svoje mišljenje ne plašeći se da otvoreno govore o svim problemima.

Kvalitet i nivo komunikacije i međusobne saradnje zaposlenih je od ključnog značaja za ostvarenje ciljeva Banke. Od svih zaposlenih se očekuje da usvoje međusobno prijateljski i otvoren stav, da promovišu timski duh. Savjesnim i stručnim obavljanjem svog posla, doprinosimo efikasnom izvršenju radnih obaveza svojih koleginja i kolega i time efikasnosti Banke kao cjeline. Ključ uspješnog

izvršenja zadataka svakog radnika ponaosob je međusobna tijesna saradnja svih radnika.

Svi zaposleni moraju dijeliti informacije i prenositi stručno znanje na osobe kojima je to potrebno radi kvalitetnog obavljanja radnih zadataka.

6. Profesionalnost

Radnici Banke će nastojati obavljati radne zadatke iz svoje nadležnosti na najvećem mogućem profesionalnom nivou i u skladu sa propisima i zahtjevima poslovne etike. Od radnika se očekuje da iskažu kreativnost i individualnu inicijativu, te da preuzmu odgovornost za rezultate svoga rada. Mi priznajemo svoje greške, učimo se iz njih i preduzimamo sve potrebne mjere kako bismo svoje dužnosti i zadatke obavljali na kvalitetan način, odnosno da nam se greške ne ponavljaju.

Sagledavanje Banke od strane javnosti je u značajnoj mjeri određeno ponašanjem njenih radnika. Profesionalnim ponašanjem u svim prilikama doprinosimo dobroj reputaciji Banke kao finansijske institucije.

7. Zaštita imovine Banke

Radnici su dužni sa posebnom pažnjom koristiti imovinu, informacije i intelektualno vlasništvo koje po zakonu pripada Banci, te čuvati imovinu koju koriste i za koju su odgovorni. Svako otuđivanje, pronevjera, oštećenje imovine nepažljivim rukovanjem ili nemarnim radom je neprihvatljivo i podliježe disciplinskim mjerama predviđenim opštim aktima Banke.

Imovina Banke uključuje:

- fizičku imovinu (zgrade, oprema, aparati), iznajmljenu ili u vlasništvu Banke;
- svu dokumentaciju koja se tiče računa korisnika usluga, dosijea zaposlenih, ostalu poslovnu dokumentaciju i poslovne knjige u vlasništvu Banke;
- studije, marketing materijal, evidencije klijenata, dnevnike, izvještaje, obrasce i sl;
- zaštićeni softver.

Sva oprema za elektronsku komunikaciju (fiksni i mobilni telefoni, personalni računari, faks, pristup internetu) i sve poruke ili dokumenta sačuvana na tim aparatima predstavljaju vlasništvo Banke. Banka ima pravo da nadgleda upotrebu ove opreme, da pristupi i otkriva sadržaj poruka zaposlenih, uključujući i fajlove. Zaposleni neće koristiti ovu opremu radi sticanja lične koristi ili za bilo koju nezakonitu radnju.

Svi zaposleni su dužni da doprinesu održavanju čistog radnog okruženja, time što

će uvijek što urednije držati radne stolove, dokumentaciju i sav radni material.

8. Izbjegavanje sukoba interesa

Svi zaposleni u Banci se moraju pridržavati najviših standarda etičnog ponašanja kako bi izbjegli čak i nagovještaj sukoba interesa ili situacije koje njima samima, njihovim kolegama, Banci ili njenim akcionarima mogu uzrokovati neprijatnosti. Lični ili privatni interesi zaposlenih ne smiju doći u sukob sa interesima Banke ili korisnika bančnih usluga.

Sukob interesa može nastati po više osnova, kao što su:

- vi ili član vaše porodice uživate neadekvatnu ličnu korist koja je zasnovana na vašoj poziciji u Banci,
- koristite imovinu Banke u lične svrhe;
- uključujete se u aktivnosti koje utiču na vašu lojalnost Banci ili umanjuju vašu sposobnost za izvršavanje obaveza i odgovornosti prema Banci;
- istovremeno radite za dvije ili više konkurentskih strana;
- vi ili član vaše porodice imate finansijski interes kod klijenta ili dobavljača;

- vi ili član vaše porodice stiče vlasništvo nad imovinom (nekretnine, intelektualno vlasništvo, hartije od vrijednosti), na koju Banka ima legitimno pravo i interes;
- otkrivete povjerljive informacije (finansijske podatke, podatke o klijentima, kompjuterske programe) kako biste stekli ličnu korist;
- dajete poklone ili druge pogodnosti klijentima u cilju uticanja na njihove poslovne aktivnosti ili odluke;
- stičete korist po osnovu korupcije, prevare i zloupotrebe tržišta (manipulacija cijenama, širenje netačnih informacija).

Radnici Banke i druge osobe koje rade za Banku ne smiju davati niti primati novčane darove. Razmjenjivanje poklona manjih vrijednosti, prije svega reklamne prirode, ili obroka/osvježenja razumne vrijednosti čiji je cilj pospješivanje poslovnih odnosa može biti prihvatljivo, s tim da ono ne smije rezultirati bilo čijem povlaštenom položaju, niti uticati na donošenje poslovnih odluka.

Nije dozvoljeno preduzimanje prekomjerno rizičnih poslovnih aktivnosti sa ciljem ostvarenja posebnih nagrada za rad (varijabilne komponente ličnih primanja).

Zaposleni radnici ne smiju radi svojih ličnih interesa, ili interesa trećih lica, da zloupotrebjavaju ime Banke ili akcionara, kao ni svoje radno mjesto unutar Banke.

Rad sa bliskim rođacima u većini slučajeva nije zabranjen. Međutim, u cilju izbjegavanja sukoba interesa, ovakav rad treba da bude ograničen. Zabranjen je protekcionizam zasnovan na rodbinskim vezama. Ukoliko više članova porodice radi u Banci, nije dozvoljeno da pomenuti budu direktno ili funkcionalno podređeni jedno drugom. Ovakvi odnosi, kao i bilo koju drugi slučajevi potencijalnog sukoba interesa, su dozvoljeni samo uz saglasnost Sektora za kontrolu usklađenosti poslovanja Banke.

Ovdje ne možemo opisati sve potencijalne slučajeve sukoba interesa. Ukoliko ste svjesni da postoji sukob interesa, ili ukoliko niste sigurni, potražite savjet od svog pretpostavljenog ili Sektora za kontrolu usklađenosti poslovanja, koji će nakon pažljive analize odlučiti da li zaista postoji sukob interesa i koje korake treba preduzeti.

9. Korišćenje usluga Banke i njenih poslovnih partnera od strane radnika Banke

Radnicima Banke i članovi njihovih porodica se preporučuje da koriste sve finansijske usluge u okviru djelatnosti Banke. Usluge će biti odobrene pod istim uslovima pod kojim se odobravaju drugim klijentima Banke, kako bi se zaštitili interesi Banke i kako se niko ne bi dovodio u diskriminatorni položaj. Radnici Banke pojedinačno ne bi trebalo da koriste povlastice od strane poslovnih partnera Banke, ukoliko takve povlastice nisu dostupne svim radnicima Banke.

Uprava Banke ili drugi nadležni organ može da usvoji posebne programe razvoja i motivacije zaposlenih, u okviru kojih je dozvoljeno formirati posebne uslove za radnike u svojstvu klijenata Banke.

10. Angažovanje na aktivnostima van Banke

Banka podržava sve zaposlene da se u slobodno vrijeme bave sportskim i kulturnim aktivnostima, naučnim istraživanjem, posebnim interesnim organizacijama i sl, vodeći računa da obavljanje takvih aktivnosti ne oštećuje njihovo zdravlje i ne umanjuje njihov kapacitet za izvršavanje radnih zadataka u Banci, te ni na koji način ne šteti interesima ili ugledu Banke. Prilikom obavljanja slobodnih aktivnosti izvan Banke, posebnu pažnju treba posvetiti čuvanju povjerljivih informacija.

Zaposleni koji se nalaze na javnim ili političkim funkcijama čije obavljanje može imati uticaja na njihov angažman u Banci, dužni su o tome obavijestiti Banku, te uskladiti način realizacije zadataka koji se

vezuju za te funkcije sa obavezama koje imaju prema Banci.

Zaposleni ne mogu bez posebnog odobrenja Uprave Banke prihvatati druge poslovne funkcije ili profesionalni angažman vezan za pružanje usluga kojim bi došli u konkuretski odnos prema Banci.

U slučaju da radnik Banke postane član organa upravljanja nekog društva, o tome mora odmah obavijestiti svog nadležnog rukovodioca i Upravu Banke. Radnici Banke ne mogu predstavljati druge privredne subjekte, ako za to nisu posebno ovlašteni od strane Banke.

U slučaju bilo kakvih nedoumica po pitanjima dodatnog angažmana izvan Banke, potrebno je konsultovati se sa Sektorom za kontrolu usklađenosti poslovanja.

11. Kultura rizika

Rizični profil i kultura rizika Banke su zasnovani na visokim profesionalnim i etičkim principima poslovanja. Svi zaposleni u svim organizacionim dijelovima i na svim hijerarhijskim nivoima su upoznati sa dodijeljenim zadacima, ovlašćenjima, ulogama i odgovornostima u procesu upravljanja rizicima. U tom smislu svaki radnik treba da:

- Identifikuje, analizira i procjenjuje rizike vezane sa poslovima koji su im dodijeljeni, te vodi računa o limitima rizika koje Banka može tolerisati,
- Otvoreno izvještavaju o rizicima bez obzira na njihovu značajnost, jer pravovremeno uočavanje problema i prijavljivanje grešaka, prije svega sopstvenih, pomaže da se minimiziraju potencijalne štete,
- Poznaje, razumije i slijedi opšte strateške ciljeve Banke, pored vlastitih ciljeva i ciljeva konkretnog organizacionog dijela,
- Suštinski razumije i poštuje pravila Banke, a ne samo formalno.

III MITO I KORUPCIJA

Nikakav oblik mita i korupcije nije dopušten. Korupcija je štetna društvena pojava i treba je suzbijati, razotkrivati i sankcionirati, afirmišući načelo "nulte tolerancije" na korupciju. Banka neće tolerisati nikakvo ponašanje koje ima za cilj neprikladno ili nezakonito bogaćenje, kako zaposlenih tako i onih njima bliskih.

Radnici Banke neće ni u kojim okolnostima, direktno ili indirektno obećati, zatražiti ili primiti mito, ili platiti za ubrzanje upravnih, administrativnih ili drugih postupaka. Takvo poslovno ponašanje Banka očekuje i od svojih poslovnih partnera. Svi radnici treba da ulože razuman napor kako bi smanjili rizik od stupanja u poslovne odnose sa ugovornim stranama uključenim u koruptivne aktivnosti.

Zaposleni u Banci ne smiju sticati korist bilo koje vrste i od bilo koga putem prevare, agresivnog poslovnog nastupa ili putem nezakonitih radnji kao što je manipulacija, prikrivanje, zloupotreba povjerljivih informacija, lažno prikazivanje materijalnih činjenica ili bilo koja druga nepoštena aktivnost.

Banka podržava razvoj partnerskih odnosa i dozvoljava razmjenu primjerenih poklona koji su u skladu sa dobrom poslovnom praksom i običajima. Razmjena poslovnih poklona i prisustvovanje određenim manifestacijama je prihvatljiva komponenta dobrih poslovnih odnosa, ukoliko se vodi računa da takvi slučajevi ne naštete ugledu Banke. Pokloni treba da imaju jasnu i transparentnu svrhu, odnosno da ne navode na utisak da se time želi podstaći na nezakonite aktivnosti. Takođe je važno voditi računa da li je davanje poklona prihvatljivo sa aspekta poslovne politike partnera ili klijenata.

Primanje poklona nije dozvoljeno u sledećim slučajevima:

- Poklon je primljen u zamjenu za određenu vašu radnju ili aktivnost u Banci,
- Poklon je prekomjerne vrijednosti ili neprikladan,
- Poklon je u novcu ili novčanom ekvivalentu,
- Poklon je dobijen bez jasnog razloga.

Posvećujemo dužnu pažnju odabiru naših partnera i poslovnih savjetnika, zastupnika i drugih posrednika koji rade u naše ime.

Vodimo računa da ta lica ne daju niti primaju neki oblik mita ili novčanih darova u okviru poslovnih odnosa sa Bankom.

- za sve klijente imajte isti tretman – uljudan i profesionalan,
- uvijek se zahvalite klijentu,
- govorite istinu i samo istinu,
- obavezno javite klijentu informaciju koju je tražio.

Banka cijeni svaku informaciju o svom radu, jer povratne informacije od naših klijenata služe za naš razvoj i poboljšanje poslovanja. Prigovore, komentare i primjedbe na naš rad prihvatamo i analiziramo sa najvećom pažnjom, sprečavajući na taj način ponavljanje problema ili nesporazuma u budućnosti.

IV ODNOSI SA KORISNICIMA USLUGA I POSLOVNIM PARTNERIMA

Da bismo izgradili dugoročne odnose sa klijentima, naš pristup je profesionalan, sa adekvatnim metodama i vještinama, sa otvorenosću i uvažavanjem. Od svih zaposlenih se očekuje da ispolje ove vrijednosti.

Svjesni smo da zadovoljan klijent donosi našu platu. Zato uvijek pružamo usluge najbolje što možemo u interesu naših klijenata, konstantno težeći da prevaziđemo njihova očekivanja. Pružamo samo one usluge za koje imamo relevantne dozvole, stručna znanja i sposobnosti. Kada dajemo preporuke vodimo računa da su one poštene i objektivne, te da korisnici budu obaviješteni o rizicima. Lažno reklamiranje ili reklamiranje koje navodi na pogrešne zaključke nije prihvatljivo.

Razvijamo individualni pristup prema svakom klijentu pojedinačno, ispunjavajući data obećanja i reagujući na njihove zahtjeve bez odlaganja. Time zaslužujemo njihovo povjerenje.

Ni pod kojim okolnostima se neće nuditi usluge, savjeti ili saradnja koja može dovesti do kršenja ili zaobilaženja bilo kojih propisa.

U ophođenju sa klijentima radnici Banke treba da primjenjuju nekoliko jednostavnih pravila:

- kada počinite grešku, izvinite se,
- ne kasnite na sastanke, ako kasnite, javite da kasnite,
- klijentu uvijek vratite što je njegovo,

V ZAŠTITA POVJERLJIVIH PODATAKA I INFORMACIJA

Svi zaposleni, akcionari, kao i članovi organa Banke, su dužni da drže u tajnosti povjerljive podatke i informacije do kojih dođu prilikom obavljanja svakodnevnih aktivnosti, kako za vrijeme boravka u Banci tako i izvan Banke. Ovo se posebno odnosi na obavezu čuvanja podataka o bankarskim transakcijama, sigurnosnom sistemu Banke, kao i podacima o zaposlenima i uslovima njihovog zaposlenja u Banci.

Sve podaci i informacije o korisnicima se takođe tretiraju na povjerljiv način. Otkrivanje takvih informacija je dozvoljeno samo uz prethodnu pismenu saglasnost korisnika, ili na zahtjev ovlaštenih nadzornih i istražnih organa.

Svi radnici treba da se pridržavaju sledećih pravila u vezi sa zaštićenim informacijama:

- zabranjeno je korištenje povlašćenih informacija prilikom davanja savjeta ili preporuka, kao i prilikom trgovine hartijama od vrijednosti za svoj ili tuđi račun,
- zabranjeno je otkrivanje povlašćenih informacija trećim licima, osim ako se ta informacija otkrije ili učini dostupnom prilikom obavljanja redovnog poslovanja.

Povjerljivi podaci i informacije u bilo kom obliku (pisanom, elektronskom, usmenom) ne smiju da napuste poslovni prostor Banke osim u slučajevima:

- posjete klijentu u okviru kreditne analize,

- nakon prethodnog odobrenja pretpostavljenog, ako radnik želi da radi sa informacijama izvan kancelarije, isključivo u interesu Banke, i vodeći računa da treća lica ne dođu do tih informacija.

Banka posebno vodi računa o zaštiti ličnih podataka u skladu sa propisima. Politika zaštite ličnih podataka i drugi interni akti kojima je regulisano ovo pitanje, predstavljaju minimalne zahtjeve i standarde za obradu i prenos ličnih podataka, u smislu zaštite prava nosilaca podataka u skladu sa mjerodavnim propisima.

U komunikacija putem društvenih mreža, radnici treba da vode računa da je takva komunikacija javne prirode. Radnicima je zabranjeno da bez dozvole banke šire informacije o aktivnostima Banke na javnim internet resursima, uključujući zabranu upotrebe loga, zaštitnog znaka i brenda banke.

Ukoliko radnik napušta svoje radno mjesto na kraju ili tokom radnog vremena, mora se uvjeriti da nijedna povjerljiva informacija nije ostavljena na radnom stolu ili na drugom lako dostupnom mjestu. Radnici se posebno moraju pažljivo i promišljeno ponašati kada koriste takve informacije u komunikaciji putem telefona ili u razgovoru na javnim mjestima.

U slučaju prestanka radnog odnosa sa Bankom, u Banci se moraju ostaviti sva dokumenta koja sadrže povjerljive podatke i informacije, kao i sve kopije tih dokumenata (fajlovi, diskete, izvještaji, arhive itd.). Obaveza čuvanja povjerljivih informacija ostaje na snazi i nakon prestanka radnog odnosa.

VI SPREČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANSIRANJA TERORISTIČKIH AKTIVNOSTI

Svjesni smo da banke mogu biti zluopotrijebljene kao kanali za pranje novca, odnosno prikrivanje njegovog nezakonitog porijekla. Svjesni smo da bi takve aktivnosti mogle štetiti reputaciji Banke i voditi strogim kaznenim mjerama. Stoga se Banka veoma ozbiljno suprotstavlja pranju novca i očekuje od svakog svog radnika da preduzme sve što je u njegovoj moći kako bi spriječio da Banka postane žrtva takvih aktivnosti. U tom smislu smo usvojili sledeće principe:

- Banka ne vodi anonimne račune ili račune koji se vode na fiktivna imena lica ili firmi,

- Dobro poznavanje klijenata, njihove reputacije, položaja i njihovih poslovnih aktivnosti predstavlja fundamentalni princip kojim se rukovodimo u naporima za sprečavanje pranja novca.

Od svakog zaposlenog se očekuje da obrati posebnu pažnju na sve kompleksne, neuobičajene i velike transakcije, koji nemaju vidljivu ekonomsku i pravnu osnovu ili svrhu. Takve transakcije treba u pismenoj formi prijaviti nadležnim rukovodiocima ili Sektoru za kontrolu usklađenosti poslovanja.

VII TRŽIŠNA KONKURENCIJA

U poslovnim odnosima sa svojim konkurentima i poslovnim partnerima Banka se ponaša u skladu sa standardima lojalne konkurencije i najboljih tržišnih praksi, uz pridržavanje se svih primjenjivih propisa kojima je regulisana tržišta konkurencija. Banka prikuplja informacije sa tržišta na zakonit i etičan način, poštujući načela pravednosti, jednakosti i nediskriminacije.

Trgovanje hartijama od vrijednosti na osnovu povlašćenih (neobjavljenih) informacija je zabranjeno. Takvo trgovanje i sticanje dobiti po tom osnovu predstavlja krivično djelo. Ovdje navodimo neke od aktivnosti koje se smatraju zloupotrebom tržišta:

- nezakonita unutrašnja trgovina akcijama (insider trading/dealing),
- nedozvoljeno objelodanjivanje unutrašnjih informacija,
- zloupotreba informacija,
- manipulativne transakcije i manipulativni mehanizmi,
- širenje informacija koje primaoca mogu dovesti u zabludu,
- obmana ili narušavanje tržišne konkurencije.

Zloupotreba položaja profesionalnog učesnika na tržištu narušava povjerenje u tržište kapitala i ima ozbiljne posledice na Banku i svakog pojedinca koji u takvim aktivnostima učestvuje. Mi ne sklapamo nikakve usmene dogovore i postupamo

po pravilima lojalne konkurencije, domaćim i međunarodnim pravilima koja regulišu ponašanje na tržištu.

VIII RAČUNOVODSTVO I FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Banka paravremeno objavljuje tačne i istinite podatke i informacije o svom poslovanju. Prilikom objavljivanja informacija poštujemo zahtjeve važećih propisa i rukovodimo se načelima pravilnosti, dosljednosti, efikasnosti, dostupnosti, vjerodostojnosti i uporedivosti objavljenih podataka.

Tačni, ispravni i blagovremeni finansijski podaci i izvještaji nam služe kao osnova za donošenje poslovnih odluka. Vodimo računa da se podaci o zaposlenima, računovodstveni i finansijski podaci tretiraju povjerljivo. Sve poslovne transakcije moraju biti registrovane u skladu sa obavezujućim i opšteprihvaćenim računovodstvenim pravilima i principima.

Objavljivanje finansijskih podataka nadzornim tijelima i javnosti se vrši prema važećim standardima u datoj oblasti. Vodimo računa da naš odnos sa nadzornim tijelima bude transparentan i kooperativan, zasnovan na povjerenju.

Za predstavljanje banke u javnosti isključivo je zaduženo lice odgovorno za marketing Banke. U komunikaciji sa medijima, investitorima, analitičarima i drugoj javnoj komunikaciji, odgovorno lice za marketing je dužno da se pridržava važećih propisa, kao i da obezbijedi vjerodostojnost i integritet prenesenih informacija.

IX DRUŠTVENA ODGOVORNOST

Aktivnosti Banke u određenoj mjeri mogu uticati na ekonomski, društveni i ekološki razvoj sredine u kojoj posluje. Mi težimo dugoročno održivom i stabilnom poslovanju, suzdržavajući se od bilo kakvih aktivnosti koje mogu imati štetne posljedice po društvo. Mi želimo svojim aktivnostima dati doprinos unapređenju zaštite životne sredine i društvenih standarda.

Mi stvaramo povoljne uslove našim akcionarima u ostvarivanju njihovih prava i interesa, strogo poštujući zakonske odredbe i načela sistema korporativnog upravljanja. Sve aktivnosti Banke su, između ostalog, usmjerene ka očuvanju i povećanju kapitala akcionara Banke.

Banka aktivno doprinosi realizaciji društveno važnih projekata, kulturnih i sportskih događaja, jer su dobra djela sastavni dio naše korporativne kulture. Banka ne učestvuje u aktivnostima političke i vjerske prirode.

Radnici Banke koji učestvuju u takvim aktivnostima van radnog vremena, čine to u svoje lično ime, a ne kao predstavnici Banke. Zabranjeno je provođenje kampanje u korist bilo koje političke partije ili kampanje u poslovnim prostorijama Banke.

Radnicima Banke je zabranjeno davanje poklona ili donacija političkim partijama ili kandidatima za političke pozicije, u svojstvu predstavnika Banke.

Odnosi Banke prema organima vlasti i regulatornim organima su zasnovani na načelima transparentnosti, saradnje i usklađenosti sa zakonom. U tim odnosima, radnici Banke su dužni da postupaju ljubazno i profesionalno, uz izražavanje zvanične pozicije Banke, omogućavajući nadležnim organima nesmetano sprovođenje službenih istraga, nadzora i kontrole.

Naša je dužnost da razvijamo proizvode i usluge koji doprinose rješavanju društvenih pitanja, kao što je stambeno pitanje, finansiranje obrazovanja i zdravlja, finansiranje potreba mladih bračnih zajednica, penzionera i sl.

Banka veliku pažnju posvećuje razvoju malih preduzeća, ali takođe prema svojim mogućnostima učestvuje u velikim infrastrukturnim projektima koji stvaraju nova radna mjesta i doprinose ekonomskom razvoju. Banka u potpunosti poštuje univerzalna ljudska prava utvrđena Ustavom i međunarodnim konvencijama.

X ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Kodeks čini sastavni dio programa usklađenosti Banke i predstavlja osnovu za razvoj specifičnih pojedinačnih kodeksa i pravila za određene ciljne grupe i izradu internih akata (politike, pravilnike, procedure, uputstva i sl.). Poštovanje odredaba Kodeksa je obavezno za sve radnike i organe Banke.

Banka će u svom poslovanju poštovati odredbe Kodeksa poslovne etike koju je donijela Privredna komora RS, kao i Etičkog kodeksa Udruženja banaka BBiH.

Ako zakon, Kodeks ili drugi akt predviđaju različita pravila za pojedine slučajeve, uvijek će se primjenjivati ona koja su strožija. U slučaju neusklađenosti odredaba Kodeksa sa odredbama važećih zakona ili podzakonskih akata, obavezno se primjenjuju ovi poslednji.

Banka objavljuje ovaj Kodeks kao i sve njegove izmjene i dopune na svojoj Itranet stranici u roku od najviše 3 radna dana nakon njihovog stupanja na snagu. Referent za ljudske resurse je dužan da zvanično upozna radnike na kojoj lokaciji je Kodeks smješten, te da prikuplja pismene potvrde da su sa njim upoznati.

Ovaj Kodeks stupa na snagu danom donošenja.